

شیوه نامه ساماندهی نیروی انسانی وزارت آموزش و پرورش سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۰

مرکز برنامه ریزی منابع انسانی و امور اداری
فروردین ماه ۱۴۰۰

بخش اول: تعاریف، اهداف و سیاست ها	۱
مقدمه	۲
تعریف و تبیین عناصر و مؤلفه‌های مرتبط	۲
اهداف و رویکردها	۵
سیاست‌های اجرایی	۶
بخش دوم: ضوابط سازماندهی دانش آموز، کلاس و مدرسه	۷
ضوابط تشکیل کلاس و مدرسه در دوره‌های تحصیلی مختلف، در سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۴۰۱	۸
ضوابط تشکیل کلاس و مدرسه در دوره‌های تحصیلی آموزش و پرورش استثنایی	۱۱
بخش سوم: ضوابط و مقررات به کارگیری نیرو	۱۴
مقررات عام	۱۵
مقررات اختصاص نیرو به فعالیت‌های مختلف	۱۶
بخش چهارم: نحوه تأمین و ایجاد تعادل در کمیت نیروی انسانی	۲۸
راهکارهای تأمین و به کارگیری نیروی مورد نیاز	۲۹

بخش اول:

تعاریف، اهداف و سیاست‌ها

برنامه توسعه سنواتی و ساماندهی عوامل آموزشی آموزش و پرورش در سال تحصیلی «۱۴۰۱-۱۴۰۰»، با توجه به سیاست‌های کلی ایجاد تحول در آموزش و پرورش، ابلاغی مقام معظم رهبری، اهداف و راهکارهای سند تحول بنیادین آموزش و پرورش، خط‌مشی‌های جدید وزارت آموزش و پرورش، مبتنی بر نقشه راه سند تحول بنیادین و سایر اسناد فرادستی و به منظور مدیریت بهینه منابع انسانی (موضوع بندهای ۵/۸ و ۲۰/۱ اهداف عملیاتی سند تحول بنیادین آموزش و پرورش)، با رویکرد تفویض اختیار و تسهیل برنامه‌ریزی منطقه‌ای به نحوی تنظیم شده است که ضمن شفافیت و قطعیت تحقق شاخص‌ها، امکان انعطاف‌پذیری روش‌ها و توجه به تفاوت‌های منطقه‌ای را فراهم آورد.

بر این اساس، برنامه ساماندهی و توسعه سنواتی وزارت آموزش و پرورش در سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۰، به شرح ذیل می‌باشد:

تعریف و تبیین عناصر و مؤلفه‌های مرتبط

ستاد مرکزی ساماندهی نیروی انسانی: اعضای این ستاد که تدوین سیاست‌های کلی در حوزه منابع انسانی و نظارت مستمر بر فرایند اجرای برنامه توسعه سنواتی را عهده‌دار می‌باشند عبارتند از: معاون برنامه‌ریزی و توسعه منابع (رئیس ستاد)، رئیس مرکز برنامه‌ریزی منابع انسانی و امور اداری (دبیر ستاد)، رئیس مرکز هماهنگی حوزه وزارتی، رئیس مرکز اطلاع‌رسانی و روابط عمومی، معاون آموزشی ابتدایی، معاون آموزش متوسطه، معاون تربیت بدنی و سلامت، معاون پرورشی و فرهنگی، رئیس سازمان آموزش و پرورش استثنایی، رئیس سازمان ملی پرورش استعدادها درخشان، رئیس سازمان مدارس غیردولتی و مشارکتهای مردمی و مدیر کل امور شاهد و ایثارگران که از این پس به عنوان «ستاد» در این شیوه‌نامه یاد می‌شود.

دبیرخانه ستاد در مرکز برنامه‌ریزی منابع انسانی و امور اداری مستقر است.

کارگروه توسعه مدیریت آموزش و پرورش استان و کمیته توسعه مدیریت آموزش و پرورش منطقه/ناحیه: تنها مرجع تصمیم‌گیری درخصوص چگونگی عملیاتی شدن این شیوه‌نامه در استان و منطقه، در چارچوب ضوابط و مقررات تعیین شده، بر عهده یک نهاد برنامه‌ریزی و تصمیم‌گیر با عنوان: "کارگروه توسعه مدیریت آموزش و پرورش استان و کمیته توسعه مدیریت آموزش و پرورش منطقه/ناحیه (مصوب بخشنامه‌های شماره ۳۰۲۵۱ مورخ ۱۳۹۷/۰۲/۲۶ و ۱۳۷۰۵۳ مورخ ۱۳۹۵/۰۸/۰۳)" است، که در این شیوه‌نامه با عنوان «کارگروه و کمیته» یاد می‌شود. اختیار تصمیم‌گیری درخصوص تمامی فعل و انفعالاتی که کیفیت و کمیت نیروی انسانی مناطق را تحت تأثیر قرار می‌دهد، بر عهده این کارگروه است.

واحد سازمانی: واحدی است با ویژگی‌های مشخص که برای ارائه خدمات، متناسب با وظایف تعیین شده، تشکیل می‌گردد و جهت صدور ابلاغ کارکنان و یا ثبت اطلاعات کلاس و دانش‌آموز در سامانه جامع منابع انسانی، مورد استفاده قرار می‌گیرد.

الف- واحدهای سازمانی آموزشی: کلیه مدارس و مراکز آموزشی دولتی و غیردولتی در داخل و خارج از کشور، در هر یک از دوره‌های تحصیلی (پیش دبستانی، ابتدایی اول، ابتدایی دوم، ابتدایی، متوسطه اول و متوسطه دوم اعم از: نظری، فنی و حرفه‌ای و کاردانش)، در انواع: عادی، استثنایی، استعدادهای درخشان، شاهد، نمونه دولتی، شبانه‌روزی، عشایری، هیأت امنایی، دبیرستان وابسته هنرستان‌های جوار، بزرگسالان، ایثارگران، آموزش از راه دور، مجتمع آموزشی و پرورشی روستایی و عشایری، مجتمع آموزشی و پرورشی شهری، مدرسه ورزش و مدرسه قرآن، مدرسه تطبیقی و بین الملل و مراکز یادگیری محلی سوادآموزی.

ب- واحدهای سازمانی پرورشی و فرهنگی، تربیت بدنی و سلامت و مکمل آموزشی: کانون‌های فرهنگی و تربیتی، مراکز مشاوره و خدمات روان‌شناختی، اردوگاه‌های دانش‌آموزی، مراکز مشاوره و راهنمایی خانواده، هسته‌های مشاوره، دارالقرآن‌ها، مجتمع‌های آموزشی و ورزشی، پایگاه‌های سلامت، پژوهش‌سراهای دانش‌آموزی و مراکز آموزشی و توانبخشی دانش‌آموزان با مشکلات ویژه یادگیری.

ج- واحدهای سازمانی اداری: مجموعه معاونت‌ها، ادارات کل و دفاتر حوزه ستادی، سازمانهای وابسته، ادارات کل آموزش و پرورش استانها و ادارات مناطق و نواحی و نمایندگی‌های آموزش و پرورش، خوابگاه‌های مرکزی.

د- واحدهای سازمانی رفاهی و درمانی: باشگاه و خانه معلم، کلینیک و درمانگاه فرهنگیان، تعاونی مسکن و مصرف فرهنگیان و آشپزخانه مرکزی.

ه- واحدهای سازمانی مجازی: راهنمایان آموزشی، گروه‌های آموزشی، دانشجویان متعهد خدمت دبیری، نهضت سوادآموزی و منتقل‌شدگان و مأمورین.

○ ایجاد و یا تغییر اطلاعات واحد سازمانی

به هر واحد سازمانی، یک کد واحد سازمانی و یک کد فضا اختصاص داده می‌شود. ضروری است مناطق آموزشی، پس از قطعیت ایجاد یا تغییر فیلدهای اصلی واحدهای سازمانی (گروه سازمانی، دوره تحصیلی، زیردوره، نوع اداره، جنسیت و نوع واحد)، با همکاری واحدهای ذی‌ربط، برابر دستورالعمل مربوط و متناسب با ضوابط این شیوه‌نامه، از اداره کل آموزش و پرورش استان، درخواست کد واحد سازمانی جدید را از تاریخ ۱۴۰۰/۰۲/۱۵ لغایت ۱۴۰۰/۰۵/۲۵ نمایند. شاخص‌های اصلی احراز شرایط تخصیص کد از جمله نسبت دانش‌آموز به کارکنان، بُعد مسافت بین مدارس مستقر در هر منطقه، مشخص نمودن ظرفیت فضاهای آموزشی جهت استقرار دانش‌آموز و ... (که تاکنون به صورت تفویض به مناطق و استان‌ها بوده است) بررسی و در صورت عدم وجود ظرفیت در سایر مدارس در محدوده مشخص درخواست کد واحد سازمانی جدید ثبت و در غیر این صورت امکان ثبت درخواست به کاربر داده نمی‌شود.

○ زمان فعالیت واحد سازمانی آموزشی

یک نوبته- تحصیل یک گروه از دانش‌آموزان و حسب مورد نوآموزان، در یک ساختمان اختصاصی، در وقت صبح یا عصر. این قبیل مدرسه‌ها در مجموع، یک واحد سازمانی محسوب شده و یک گروه کارکنان اداری به آن‌ها قابل تخصیص است.

دو نوبته- تحصیل دو گروه دانش‌آموز در یک ساختمان، با اوقات کاری متفاوت؛ که هر نوبت یک واحد سازمانی مجزا با کد سازمانی مستقل قلمداد می‌شود.

دو هفته- تحصیل یک گروه دانش‌آموز در یک ساختمان اختصاصی، در دو وقت صبح و عصر.

○ وضعیت واحد سازمانی آموزشی

الف - مستقل: مدرسه فعال در یک نوبت کاری که از یک دوره تحصیلی تشکیل شده و تحت مدیریت مجتمع آموزشی و پرورشی قرار نگرفته باشد.

ب - ضمیمه و ضمیمه دارد: در صورتی که فعالیت یک مدرسه در یک نوبت کاری متشکل از دو یا چند دوره تحصیلی مختلف باشد و در یک یا چند ساختمان جدا تشکیل شود، مدرسه دارای بیشترین دانش‌آموز، «ضمیمه دارد» محسوب می‌شود و به آن، طبق

درجه‌بندی مدارس (با احتساب مجموع دانش‌آموزان)، نیروی تخصیص خواهد یافت و مدرسه یا مدارس دیگر، به صورت «ضمیمه» مدرسه بزرگ‌تر، تحت مدیریت مدرسه با جمعیت بیشتر اداره می‌شود. در صورت مساوی بودن تعداد دانش‌آموزان، وضعیت مدرسه دوره تحصیلی بالاتر، «ضمیمه دارد» و مدرسه یا مدارس دیگر، «ضمیمه» شناخته می‌شوند.

○ سایر تعاریف

سازمان آموزش و پرورش استثنایی: مسئولیت تعلیم و تربیت دانش‌آموزان استثنایی، بر عهده سازمان آموزش و پرورش استثنایی است که از این پس در این شیوه نامه، از آن با عنوان «سازمان استثنایی» یاد می‌شود.

آموزش تلفیقی- فراگیر: روشی است که در آن برخی از دانش‌آموزان با نیازهای ویژه در کلاس‌های آموزش و پرورش عادی، در کنار سایر دانش‌آموزان و با بهره‌گیری از برنامه‌های درسی مشترک، تمهید انطباق‌های محیطی و مناسب‌سازی برنامه درسی، با استفاده از خدمات معلم رابط به عنوان تسهیل‌گر (در صورت نیاز)، به تحصیل می‌پردازند.

دانش‌آموز معلول جسمی - حرکتی (آسیب‌دیدگی خفیف): دانش‌آموزی است با هوشبهر مرزی و بالاتر که به علت آسیب‌دیدگی خفیف در اندام‌های فوقانی، تحتانی و یا هر دو، تاحدودی، قادر به انجام امور شخصی خود است؛ اما برای بهره‌مندی از امکانات آموزشی، نیاز به استفاده از تسهیلات، ابزارها و تجهیزات ویژه دارد.

دانش‌آموز معلول جسمی - حرکتی (آسیب‌دیدگی شدید): دانش‌آموزی است با هوشبهر مرزی و بالاتر که به علت آسیب‌دیدگی شدید در اندام‌های فوقانی یا تحتانی و یا هر دو، قادر به انجام امور شخصی خود نباشد. این دانش‌آموز می‌تواند با ایجاد تسهیلات، انطباق و تعدیل روش‌های آموزشی و پرورشی، استفاده از ابزارها و تجهیزات ویژه، از امکانات آموزشی و پرورشی بهره‌گیری کند.

دانش‌آموز کم‌توان ذهنی: دانش‌آموزی است که به‌طور معنی‌دار، در عملکرد هوشی (دو انحراف استاندارد زیر میانگین)، رفتار سازشی، اجتماعی و عملی وی، محدودیت وجود دارد و ناتوانی او در سنین رشد و قبل از سن ۱۸ سالگی به وقوع پیوسته است. دانش‌آموزان کم‌توانی ذهنی، از نظر آموزشی به سه گروه: حمایت‌پذیر، تربیت‌پذیر و آموزش‌پذیر تقسیم می‌شوند و سازمان آموزش و پرورش استثنایی، مسئولیت تعلیم و تربیت دانش‌آموزان کم‌توان ذهنی آموزش‌پذیر با هوشبهر ۵۰ تا ۷۰ را بر عهده دارد.

دانش‌آموز چند معلولیتی: دانش‌آموزی است دارای دو معلولیت یا بیشتر، که وابسته به یکدیگر نیستند و این ناتوانی‌ها در حدی است که بر روی عملکرد آموزشی وی تأثیر می‌گذارد.

دانش‌آموزان با آسیب شنوایی خفیف: به دانش‌آموزی اطلاق می‌شود که با میزان باقیمانده شنوایی حتی با استفاده از وسایل کمک شنوایی و بهره‌گیری از راهنمایی‌های آموزشی، قادر به دریافت مطالب شنیداری و گفتاری نبوده و میزان آفت شنوایی او بین ۳۵-۶۹ دسی‌بل می‌باشد.

دانش‌آموزان با آسیب شنوایی عمیق: به دانش‌آموزی اطلاق می‌شود که با میزان باقیمانده شنوایی علی‌رغم استفاده از وسایل کمک شنوایی نتواند گفتار را از طریق حس شنوایی بشنود و میزان آفت شنوایی او ۷۰ دسی‌بل و یا بیشتر می‌باشد.

دانش آموزان کم بینا: به افرادی اطلاق می شود که میزان باقیمانده بینایی آنها با استفاده از وسایل کمک بینایی به حدی کم و محدود است که قادر به استفاده از خطوط کتاب های عادی نبوده و برخورداری آنان از آموزش و پرورش، مستلزم استفاده از کتاب های درشت خط باشد. حداکثر شدت بینایی اصلاح شده چنین افرادی بیست هفتادم می باشد.

دانش آموزان نابینا: به افرادی اطلاق می شود که فاقد بینایی بوده و یا میزان باقیمانده بینایی آنها علی رغم استفاده از وسایل کمک بینایی به حدی کم و محدود باشد که ایجاب نماید آموزششان از طریق روش های آموزشی ویژه و خط بریل صورت پذیرد، حداکثر شدت بینایی اصلاح شده چنین کودکان و دانش آموزانی از (بیست دویستم) کمتر بوده و یا زاویه دیدشان در بزرگترین قطر از ۲۰ درجه، بیشتر نیست.

دانش آموز با اختلال طیف اوتیسم: دانش آموزی است که در حیطه های ارتباط و تعامل اجتماعی، رفتار و تفکر محدود دارای تفاوت معناداری با گروه همسالان خود است، به میزانی که بر عملکرد آموزشی و اجتماعی وی اثر می گذارد.

دانش آموز با اختلال رفتار-هیجانی: به دانش آموزانی گفته می شود که در آن پاسخ های رفتاری یا هیجانی آنان در مدرسه به صورت مستمر با هنجارهای پذیرفته شده براساس سن، جنسیت، قومیت یا فرهنگ، تفاوت معنی داری با همسالان خود دارد به گونه ای که بدون داشتن علت آسیب دیدگی هوشی، حسی یا جسمی بر عملکرد تحصیلی، رفتار کلاسی، مراقبت از خود، روابط اجتماعی، سازگاری شخصی و سازگاری شغلی اثر بگذارد.

کودکان دارای مشکلات ویژه یادگیری: کودکان و دانش آموزانی که علی رغم داشتن هوشبهر عادی و توانمندی های درون فردی و آموزش مناسب، امکان بهره گیری کامل از آموزش های مدارس را نداشته، لذا پیشرفت تحصیلی آنان متناسب با سن و پایه تحصیلی شان نیست.

کلاس مرجع (در آموزش و پرورش استثنایی): به کلاسی اطلاق می شود که در مدرسه عادی تشکیل می گردد. در این کلاس، معلم مرجع، خدمات ویژه، از قبیل پیش بینی برنامه آموزشی و توان بخشی دانش آموزان با مشکلات ویژه یادگیری و رفتاری را به صورت فردی یا در گروه های کوچک (حداکثر ۶ نفر)، به این قبیل دانش آموزان ارائه می دهد.

معلم رابط: معلمی متخصص است که در واحدهای آموزشی عادی، برای پاسخگویی به نیازهای آموزشی و پرورشی کودکان با نیازهای ویژه (دانش آموزان تلفیقی- فراگیر)، از طریق پشتیبانی و همکاری با معلم کلاس، تسهیلات و خدمات آموزشی، پرورشی و توان بخشی ویژه نوآموزان و دانش آموزان با نیازهای ویژه را فراهم می آورد.

اهداف و رویکردها

مهمترین اهداف و رویکردهای مورد نظر در تدوین و اجرای این برنامه، عبارتند از:

- ۱- افزایش بهره وری منابع انسانی؛
- ۲- اجرایی کردن بخش های مرتبط با سند تحول بنیادین آموزش و پرورش؛
- ۳- ارتقاء کیفیت فعالیت ها در آموزش و پرورش؛
- ۴- توسعه عدالت آموزشی؛ همراه با سازماندهی بهینه دانش آموزان، کلاس ها و مدارس؛

- ۵- تفویض بیشتر اختیارات و افزایش مشارکت سطوح اجرایی در نظام تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری؛
- ۶- توسعه و تعمیق فعالیت‌های برنامه‌ریزی منابع انسانی؛
- ۷- اولویت بکارگیری نیروی انسانی در گروه معلم (کلاس درس) به منظور بهینه‌سازی منابع انسانی؛
- ۸- جذب حداکثری دانش آموزان لازم‌التعلیم و بازمانده از تحصیل.

سیاست‌های اجرایی

- ۱- ارتقاء کیفیت مدارس، با تأکید بر مدارس شبانه‌روزی و توسعه طرح روستا مرکزی و توجه ویژه به کلاس‌های چندپایه؛
- ۲- تأمین نیازها از منابع انسانی رسمی، پیمانی و قرارداد کارمعیین موجود، به صورت موظف و عنداللزوم غیرموظف؛
تبصره: تأمین نیاز از محل نیروهای واجد شرایط مندرج در قوانین مربوط و خرید خدمات آموزشی، با رعایت محدودیت‌ها
ضوابط بودجه‌ای سال ۱۴۰۰ و براساس مجوزهای دریافتی از ستاد صورت خواهد پذیرفت؛
- ۳- سازماندهی بهینه و استفاده کامل از ساعات موظف تمامی نیروهای شاغل؛ همچنین به کارگیری حداکثری نیروهای دارای کسر ساعت موظف و به تبع آن، کاهش میزان ابلاغ غیرموظف؛
- ۴- سازماندهی منابع انسانی و فضا در دوره‌های فنی و حرفه‌ای / کاردانش و متوسطه اول / متوسطه دوم نظری، به صورت واحد و یکپارچه؛
- ۵- استفاده از سازوکار نقل و انتقالات درون و برون استانی، به عنوان یکی از راه‌های تأمین و تعدیل نیروی انسانی مناطق؛
- ۶- اهتمام به نگهداشت نیروهای واجد شرایط بازنشستگی^۱ (اختیاری) در مواقعی که منطقه با کمبود قابل ملاحظه نیرو مواجه است.
- ۷- ممانعت از مأموریت و یا تغییر وضعیت و انتصاب معلمان در مشاغل دیگر؛
- ۸- مدیریت تعداد کلاس‌های دایر در بخش دولتی، در مناطق شهری و روستایی، برپایه سیاست‌های راهبردی «توجه ویژه به مناطق کمتر توسعه یافته» و «ساماندهی وضعیت کلاس‌های کم جمعیت»، ادغام کلاس‌های کم جمعیت هم پایه در یک مدرسه؛ و همچنین تجمیع کلاس‌های تک پایه کم جمعیت و تشکیل کلاس‌های چندپایه؛
- ۹- توزیع متوازن دانش آموزان دوره متوسطه دوم بخش دولتی و غیردولتی، در شاخه‌ها و رشته‌های مختلف، با رویکرد توسعه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و کاردانش (شهری و روستایی)؛
- ۱۰- پیگیری برنامه توسعه آموزش و پرورش استثنایی، بر اساس دستورالعمل‌های ابلاغی وزارت متبوع؛
- ۱۱- توسعه آموزش‌های پیش‌دبستانی، مخصوصاً در مناطق دو زبانه، روستایی، عشایری و کمتر توسعه یافته، براساس دستورالعمل‌های ابلاغی وزارت متبوع؛
- ۱۲- بروزرسانی سامانه‌ها، به منظور اعمال کنترل و نظارت دقیق بر اجرای قوانین و ضوابط ساماندهی.
- ۱۳- کاهش تراکم کلاس‌های پرجمعیت

^۱ ماده ۱۰۳ قانون مدیریت خدمات کشوری

بخش دوم:

ضوابط سازماندهی دانش آموز،

کلاس و مدرسه

بر مبنای سیاست کاهش تمرکز و تفویض اختیار به سطوح اجرایی و با عنایت به تفاوت‌های استان‌ها و مناطق از نظر پراکندگی جغرافیایی، شرایط اقلیمی، فرهنگی و اجتماعی، تراکم دانش‌آموزی، تعداد نیروهای موظف، غیرموظف و ...؛ و به منظور سازماندهی بهینه کلاس‌ها و نوآموزان پیش‌دبستانی و دانش‌آموزان و افزایش بهره‌وری منابع انسانی موجود، تا حد ممکن، سیاست‌گذاری اجرایی و اتخاذ تصمیم در برخی از امور این شیوه‌نامه، بر عهده کارگروه استان است.

ضوابط تشکیل کلاس و مدرسه در دوره‌های تحصیلی مختلف، در سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۰

■ در صورت مواجهه مناطق آموزشی با کمبود نیرو (اختصاص ساعت غیرموظف)، کلاس‌های چندپایه در مدارس روستایی، عشایری و شهری مطابق ضوابط جدول زیر سازماندهی می‌شوند:

ردیف	تعداد دانش‌آموزان مدرسه				تعداد آموزگار	مدیر آموزگار
	دو پایه	سه و چهار پایه	پنج پایه	شش پایه		
۱	تا ۲۵ نفر	تا ۲۰ نفر	تا ۱۵ نفر	تا ۱۰ نفر	-	۱
۲	تا ۴۰ نفر		تا ۳۰ نفر	تا ۲۵ نفر	۱	۱
۳	تا ۶۰ نفر				۲	۱
۴	تا ۷۵ نفر				۳	۱
۵	تا ۹۰ نفر				۴	۱

توضیح: ضوابط کلاس‌بندی فوق در مدارس روستایی و عشایری و مدارس شهرهای کوچک (روستا-شهرهایی که طی سال‌های اخیر از روستا به شهر تبدیل شده‌اند) اعمال می‌گردند.

در کلاس‌های سه پایه و بیشتر، ساعات آموزش هفتگی مطابق شیوه‌نامه شماره ۲۳۲۶۲۱/۲۰۰ مورخ ۱۱/۲۱/۹۳ افزایش می‌یابد و به تناسب آن، به مدیر آموزگار (معاون آموزگار) و معلمان این کلاسها، حق‌التدریس پرداخت خواهد شد.

جدول تخصیص ساعات غیرموظف برای تدریس معلمان کلاس‌های چند پایه

تعداد پایه	ساعات آموزشی اضافه شده به ازای تعداد پایه	سقف تعداد دانش آموز در کلاس	ساعات آموزشی اضافه شده به ازای تعداد دانش آموز مازاد بر حدنصاب
(تعداد پایه‌ی مبنای سه پایه	۰	۱۵	۱۶-۱۹ دانش آموز (۱ ساعت)
چهار پایه (یک پایه اضافی)	۲	۱۲	۲۰-۲۳ دانش آموز (۲ ساعت)
پنج پایه (دو پایه اضافی)	۳	۱۱	۲۴-۲۷ دانش آموز (۳ ساعت)
شش پایه (سه پایه اضافی)	۴	۱۰	۲۸-۳۱ دانش آموز (۴ ساعت)

- ضوابط تشکیل و استمرار مدارس عادی دولتی و حداکثر تعداد دانش آموز در کلاس دوره‌های مختلف تحصیلی، به شرح جدول ذیل می‌باشد. لازم به ذکر است سقف تعداد کلاس دوره‌های تحصیلی براساس قرار داد توسعه سنواتی مناطق/نواحی به تفکیک واحدهای آموزشی مشخص خواهد شد:

دوره تحصیلی	حدنصاب تشکیل مدرسه	حد نصاب استمرار فعالیت مدرسه	حداقل تعداد دانش آموز در کلاس شهری	حداکثر تعداد دانش آموز در کلاس تک پایه
ابتدایی	--	--	۲۲	۳۴
ابتدایی اول	--	--	۲۲	۳۴
ابتدایی دوم	--	--	۲۲	۳۴
متوسطه اول	۷۵	۶۰	۲۰	۳۶
متوسطه دوم	دیرستان ۷۵	۴۰	۱۳	۳۶
	هنرستان ۵۰		۱۰	۲۸
دیرستان (دوره اول و دوم) شبانه روزی	۸۰	۵۰	۱۸	۳۶
هنرستان شبانه روزی	۸۰	۵۰	۱۳	۲۸

توضیحات:

- ضوابط و مقررات تاسیس مدارس عشایری برابر مصوب سی و هفتمین جلسه کمیسیون معین شورای عالی آموزش و پرورش مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۱۶ می‌باشد.

- به جز در مورد حدنصاب تشکیل مدارس شبانه‌روزی، در سایر موارد، کارگروه استان در شرایط خاص و متناسب با کمیت نیروی انسانی، وضعیت فضا و امکان دسترسی دانش‌آموزان به مدارس دیگر می‌تواند:
 - ✓ حدنصاب استمرار فعالیت مدرسه را تا ۳۰ درصد کاهش دهد.
 - ✓ حداقل تعداد دانش‌آموز در کلاس را تا ۳۰ درصد کاهش دهد.
 - ✓ حداکثر تعداد دانش‌آموز در کلاس را تا ۱۰ درصد افزایش دهد.
- در این صورت ضروری است موارد مصوب شده فوق، با توجه به سطح دسترسی داده شده به استان و منطقه، در سامانه‌های ذیربط مشخص و اعمال گردد تا محاسبات لازم برای تخصیص نیرو صورت پذیرد.
- دایر نمودن کلاس درس با تعداد دانش‌آموز بالاتر از ۳۸ نفر ممنوع است.
 - موارد استثنا با تایید کارگروه توسعه مدیریت استان امکان‌پذیر است.
- استمرار فعالیت مدارس متوسطه اول و دوم نظری، با تعداد دانش‌آموزان کمتر از ۷۵ نفر و در هنرستانهای فنی و حرفه‌ای و کاردانش با تعداد دانش‌آموز کمتر از ۵۰ نفر در مناطق مشروط به عدم دسترسی به مدرسه شبانه‌روزی امکان‌پذیر خواهد بود.
 - در این صورت، یکی از دبیران یا هنرآموزان مدرسه، ضمن کاهش ۱۲ ساعت از تدریس موظف هفتگی، به صورت تمام وقت، به‌عنوان معاون دبیر یا معاون هنرآموز انجام وظیفه می‌کند.
- در شاخه فنی حرفه‌ای و کاردانش تشکیل کلاس با ماهیت کارگاهی با تعداد ۱۵ نفر هنرجو در یک کلاس کارگاهی امکان‌پذیر است. در صورتی که تعداد هنرجویان به ۲۳+۱ نفر برسد، تفکیک کلاس مذکور به دو گروه عملی میسر خواهد بود.
- هر دانش‌آموز مشمول طرح تلفیقی در مدارس عادی، از حیث شمارش در کلاس‌ها، برای رعایت حدنصاب، حداکثر و... معادل ۳ دانش‌آموز به‌شمار می‌آید. (افزایش کلاس‌های مذکور به شرط رعایت سرجمع کلاس توافق شده در قرارداد توسعه سنواتی امکان‌پذیر است)
- در صورت کاهش آمار دانش‌آموزان مدرسه، از حدنصاب‌های مذکور، هیچ دانش‌آموزی نباید بر اثر اعمال این سیاست، از تحصیل باز بماند و سازماندهی دانش‌آموزان در مدارس تحت پوشش روستا مرکزی یا شبانه‌روزی ضروری است.
- به منظور اجرای توسعه متوازن آموزش متوسطه، در شاخه‌ها و رشته‌های پایه دهم متوسطه دوره دوم، سهم هر منطقه و استان در هر شاخه و رشته، از سوی معاونت متوسطه وزارت تعیین و کمیت‌های مورد نظر، در قرارداد توسعه سنواتی لحاظ می‌گردد.
- در مناطقی که کمبود نیرو (اختصاص غیرموظف) موضوعیت دارد، تشکیل کلاس‌های کم جمعیت هم‌پایه و قابل ادغام در یک مدرسه، ممنوع است.
- چنانچه مجموع کلاس‌های درس دایر شده در یک فضای دو نوبته، از یک دوره تحصیلی و یک جنس، در دو نوبت، مساوی یا کمتر از تعداد کلاس کالبدی فضا باشد، دایر نمودن آموزشگاه نوبت دوم در آن فضا مجاز نیست. در این خصوص، کارگروه استان، بر روند دو نوبته شدن مدارس مناطق تابعه، نظارت خواهد کرد.

گروه استثنایی	پیش از دبستان	ابتدایی	متوسطه اول	متوسطه اول پیش حرفه‌ای	متوسطه دوم	متوسطه دوم حرفه‌ای
آسیب دیده شنوایی	بدو تشخیص تا ۴ سالگی آمادگی ۱ و ۲	پایه اول تا ششم	دارد	دارد	دارد	دارد
آسیب دیده بینایی						
معلول جسمی - حرکتی						
اختلال‌های رفتاری-هیجانی و اختلال طیف اتیسم با هوشبهر عادی						
چند معلولیتی با هوشبهر عادی						
چند معلولیتی با کم توان ذهنی	بدو تشخیص تا ۴ سالگی ۶ - ۴ سال آمادگی ۱ و ۲	پایه اول تا ششم	ندارد	دارد	ندارد	دارد
کم توان ذهنی						
اختلال طیف اتیسم با کم توان ذهنی						
مشکلات ویژه یادگیری	_____	پایه اول تا ششم	ندارد	ندارد	ندارد	ندارد

ضوابط تشکیل کلاس و مدرسه در دوره‌های تحصیلی آموزش و پرورش استثنایی

○ گروه‌بندی انواع آموزش‌های استثنایی

آموزش و پرورش نوآموزان و دانش‌آموزان استثنایی، در سطوح پیش از دبستان، ابتدایی، متوسطه اول و متوسطه دوم، متوسطه اول پیش حرفه‌ای و متوسطه دوم حرفه‌ای با تأکید خاص بر آموزش حرفه‌ای و اهتمام و تحت پوشش قرار دادن همه نوآموزان و دانش‌آموزان مد نظر است.

با عنایت به بند ۳ از ماده ۲ کلیات اساسنامه سازمان آموزش و پرورش استثنایی، گروه‌بندی وضعیت‌های مختلف نوآموزان و دانش‌آموزان استثنایی به شرح ذیل می‌باشد؛ که به صورت تفکیک شده، جهت استفاده در تراز نیروی انسانی، در سامانه جامع منابع انسانی لحاظ می‌گردد:

○ **دوره پیش از دبستان:** دوره پیش از دبستان در آموزش و پرورش استثنایی یک دوره رسمی و الزامی است.

آموزش دوره پیش از دبستان نوآموزان استثنایی، شامل دو برنامه است:

۱- پیش از دبستان نوآموزان با هوشبهر عادی:

الف - از بدو تشخیص تا چهار سال؛

ب- آمادگی پایه ۱ و ۲.

۲- پیش از دبستان نوآموزان با کم توانی ذهنی:

الف- از بدو تشخیص تا چهار سال؛

ب- چهار تا شش سال؛

ج- آمادگی ۱ و ۲.

تبصره ۱- آموزش بدو تشخیص تا چهار سالگی، مبتنی بر ارائه خدمات مشاوره‌ای به والدین و توانبخشی به کودکان است. در طول دوره پیش از دبستان، والدین بر اساس دستورالعمل‌های اجرایی ارسالی از سوی سازمان استثنایی، از آموزش نظام‌دار برخوردار می‌شوند.

تبصره ۲- اولویت کدگذاری پست‌های سازمانی در مدارس استثنایی ترکیبی (حداقل دو گروه استثنایی)، با گروهی است که بالاترین آمار دانش‌آموزی را دارد.

تبصره ۳- تشکیل کلاس در دوره پیش از دبستان می‌تواند به صورت مستقل یا ضمیمه مدارس ابتدایی استثنایی انجام شود.

○ سازماندهی فضا و مدارس استثنایی

۱- هرگونه تغییر در استفاده از فضای مراکز و مدارس آموزش و پرورش استثنایی در سطح استان و مناطق، اعم از تغییر در نوع مدرسه از استثنایی به عادی و سایر موارد، با هماهنگی اداره آموزش و پرورش استثنایی استان و تأیید کارگروه استان امکان‌پذیر خواهد بود.

۲- انحلال و تأسیس اماکن و فضاهای فرهنگی، ورزشی، توانبخشی و ... استثنایی صرفاً با مجوز کتبی سازمان استثنایی و هماهنگی مرکز برنامه ریزی نیروی انسانی و امور اداری امکان‌پذیر است.

۳- تأسیس مراکز راهنمایی و مشاوره خانواده دانش‌آموزان بانیازهای ویژه بر اساس شیوه‌نامه مربوط، با درخواست اداره آموزش و پرورش استثنایی استان و پس از بررسی موضوع و تأیید سازمان آموزش و پرورش استثنایی توسط دفتر مرکزی انجمن اولیاء و مربیان وزارت متبوع صورت می‌پذیرد.

۴- صدور مجوز توسعه مرکز دوره متوسطه دوم حرفه‌ای بر اساس شیوه‌نامه تأسیس پس از بررسی و تصویب موضوع در کارگروه استان و تأیید سازمان استثنایی صورت می‌پذیرد.

تبصره: ایجاد، توسعه و جابه‌جایی رشته در دوره متوسطه دوم حرفه‌ای، به شرط تأمین نیرو (اعم از موظف و غیرموظف)، با هماهنگی و تصویب کارگروه استان و تأیید سازمان استثنایی امکان‌پذیر است.

۵- ایجاد هنرستانهای فنی و حرفه‌ای، کاردانش و متوسطه دوم حرفه‌ای در نوبت دوم، با توجه به ساعات کار این مراکز، ممنوع است.

۶- توسعه و تأسیس مدارس شبانه‌روزی استثنایی، با درخواست اداره آموزش و پرورش استثنایی استان، تصویب کارگروه استان و اخذ مجوز کتبی از سازمان استثنایی میسر است.

۷- اولویت تشکیل کلاس‌های درس استثنایی، در نوبت اول خواهد بود. در صورتی که فضای فیزیکی مدرسه، امکان تشکیل همه کلاس‌ها در نوبت اول را ندهد، تشکیل کلاس در نوبت دوم، با موافقت اداره آموزش و پرورش استثنایی و تأیید کارگروه استان، بلامانع است.

۸- مدارس آموزش و پرورش استثنایی در تمام دوره‌های تحصیلی بر اساس ضوابط و درجه‌بندی مصوب مدارس در چهار درجه تشکیل می‌شود.

۹- استمرار فعالیت مدارس ابتدایی که کمتر از ۲۵ نفر دانش‌آموز دارند، در صورت وجود نیروی مدیرآموزگار و تأیید کارگروه استان، به صورت کلاس چندپایه و چند گروه استثنایی بلامانع است.

۱۰- مواد درسی و ساعات کار هفتگی مدارس استثنایی در دوره‌های پیش از دبستان و ابتدایی، به صورت ۲۵ جلسه‌ای خواهد بود.

۱۱- تخصیص «معاون» به مراکز مشکلات ویژه یادگیری ممنوع می‌باشد.

○ **سازماندهی کلاس‌های درس استثنایی:** تشکیل کلاس‌های درس با حداقل و حداکثر تعداد نوآموز و دانش‌آموز در دوره‌های مختلف تحصیلی و گروه‌های استثنایی، بر اساس تبصره ذیل ماده ۴ از فصل دوم آیین‌نامه اجرایی آموزش و پرورش استثنایی و مطابق جدول ذیل می‌باشد:

گروه استثنایی	دوره تحصیلی	پیش از دبستان		ابتدایی	متوسطه اول و متوسطه اول پیش حرفه‌ای	متوسطه دوم و متوسطه دوم حرفه‌ای
		زیر ۶ سال	آمادگی			
آسیب دیده شنوایی	۴ - ۷	۶ - ۱۱	۶ - ۱۱	۶ - ۱۱	۶ - ۱۱	۶ - ۱۱
آسیب دیده بینایی	۴ - ۷	۶ - ۱۱	۶ - ۱۱	۶ - ۱۱	۶ - ۱۱	۶ - ۱۱
کم توان ذهنی	۴ - ۷	۶ - ۱۱	۶ - ۱۱	۶ - ۱۱	۶ - ۱۱	۶ - ۱۱
معلول جسمی - حرکتی	۳ - ۵	۳ - ۵	۳ - ۵	۳ - ۵	۳ - ۵	۳ - ۵
چند معلولیتی	۳ - ۵	۳ - ۵	۳ - ۵	۳ - ۵	۳ - ۵	۳ - ۵
اختلال‌های رفتاری - هیجانی	۳ - ۵	۳ - ۵	۳ - ۵	۳ - ۵	۳ - ۵	۳ - ۵
اختلال‌های (طیف اُتیزم)	۳ - ۵	۳ - ۵	۳ - ۵	۳ - ۵	۳ - ۵	۳ - ۵

الف - کلاس‌های چند پایه، با حداقل ۴ و حداکثر ۷ دانش‌آموز تشکیل می‌شود.

ب - کلاس‌های چند پایه، برای گروه‌های چند معلولیتی و رفتاری - هیجانی و اختلال‌های رشدی فراگیر (طیف اُتیزم)، با حداقل ۳ و حداکثر ۵ دانش‌آموز تشکیل می‌گردد.

ج - تشکیل کلاس چند پایه، با بیش از سه پایه تحصیلی، ممنوع است.

د - در صورتی که تعداد دانش‌آموزان هر گروه به حد نصاب برسد، تشکیل کلاس‌های مستقل، برای هر یک از گروه‌ها، الزامی است.

ه - در صورت تشکیل بیش از یک کلاس مستقل، علاوه بر پست مدیرآموزگار، به ازای هر کلاس اضافه، یک پست آموزگار در نظر گرفته خواهد شد.

و - در صورتی که دانش‌آموز چند معلولیتی، اختلال رفتاری - هیجانی و اختلال رشدی فراگیر (طیف اُتیزم) در کلاس تک معلولیتی جایدهی شود، کلاس با حداقل تعداد گروه مربوط (تک معلولیتی) قابل تشکیل است.

ز - تشکیل کلاس با تعداد کمتر از حد نصاب مندرج در جدول فوق، مشروط بر حفظ میانگین تراکم دانش‌آموز در سطح استان، پس از موافقت اداره آموزش و پرورش استثنایی و تأیید کارگروه استان مجاز است.

ح - تشکیل کلاس چند پایه در دوره متوسطه اول و حرفه‌ای استثنایی، با تجویز کارگروه استان امکان‌پذیر است.

ط - تشکیل کلاس‌های استثنایی، بر اساس تعداد گروه و پایه، مطابق جدول ذیل خواهد بود:

ردیف	تعداد گروه	پایه	وضعیت
۱	یک گروه	چند پایه	صحیح
۲	چند گروه	در یک پایه	بلامانع
۳	دو گروه	چند پایه	با مجوز اداره آموزش و پرورش استثنایی استان بلامانع است
۴	چند گروه	چند پایه	مجاز نیست

بخش سوم:

ضوابط و مقررات به کارگیری نیرو

مقررات عام

۱. هر نوع به کارگیری نیروی جدید که ایجاد تعهد استخدامی بر آن مترتب باشد، تحت هر عنوان، ممنوع بوده و پرداخت هرگونه وجه، به هر میزان، به این گونه نیروها مجاز نیست و مدیران کل و روسای آموزش و پرورش مناطق و شهرستان ها در قبال آن مسئولیت دارند.
 ۲. صدور هر نوع ابلاغ و گواهی انجام کار برای افرادی که رأساً از طریق مدارس و مراکز غیردولتی مرتبط با آموزش و پرورش، نظیر مهدهای کودک و پیش دبستانی های غیردولتی، درمانگاه ها و کلینیک های فرهنگیان، باشگاه ها و خانه های معلم، مراکز مشاوره و راهنمایی خانواده، مدارس آموزش از راه دور، انجمن های اولیاء و مربیان مدارس، مراکز آموزش بزرگسالان و نظایر آن ها، به کار گرفته می شوند و نیز پرداخت هرگونه وجهی به صورت مستقیم و غیرمستقیم به عنوان حق التدریس، خرید خدمات یا حق الزحمه، از منابع دولتی به افراد یاد شده، توسط مدارس و ادارات آموزش و پرورش ممنوع بوده و تخلف محسوب می شود.
 ۳. تخصیص نیرو به تمامی فعالیت هایی که انجام آن مستلزم به کارگیری نیرو به صورت موظف یا غیرموظف باشد، صرفاً در چارچوب ضوابط و مقررات این شیوه نامه مجاز است و تمامی ضوابط و شیوه نامه های قبلی درخصوص به کارگیری نیروی انسانی، لغو و بلا اثر می گردد. در صورت هرگونه تغییر در ضوابط این شیوه نامه تغییرات به صورت رسمی به اطلاع استان خواهد رسید.
 ۴. در هنرستانهای فنی و حرفه ای و کاردانش، به کارگیری نیروهای غیرمتخصص در پست های مدیر (جدیدالانتصاب)، معاون فنی - مهارتی، استادکار و سرپرست بخش ممنوع بوده و تخصیص نیرو به این فعالیت ها، صرفاً با رشته شغلی هنرآموز امکان پذیر است. مدیر، معاون فنی - مهارتی و سرپرست بخش جدیدالانتصاب باید دارای مدرک تحصیلی حداقل لیسانس باشند.
 ۵. باتوجه به اینکه اولویت مطلق تامین نیروی انسانی مدارس دولتی و مدیران مورد نیاز پژوهشسراها، کانونهای فرهنگی و تربیتی، مجتمع های ورزشی و دارالقرآن ها است، تخصیص نیرو به دیگر فعالیت ها به جزء گروه معلم و مدیر مدارس دولتی، پس از اتمام سازماندهی مدارس و تامین مدیران واحدهای سازمانی مذکور در سرجمع نیروهای کارکنان تخصصی تفاهم نامه سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۰ مجاز می باشد.
 ۶. بکارگیری نیروی حق التدریس آزاد و آموزش دهنده (نهضت سوادآموزی) جدید ممنوع و تخلف محسوب می شود.
- تبصره ۱: استمرار همکاری نیروی مشمول قانون تعیین تکلیف معلمان حق التدریس و آموزشیاران و آموزش دهندگان نهضت سوادآموزی در وزارت آموزش و پرورش تابع آئین نامه اجرایی شماره ۷۹۷۹۵/ت/۵۶۶۱۰ هـ مورخ ۱۳۹۸/۰۶/۳۰ و اصلاحات بعدی آن می باشد.
- تبصره ۲: ادامه خدمت افراد مشمول تبصره ۱۰ ماده ۱۷ قانون تعیین تکلیف استخدامی معلمان حق التدریس و ... که در سنوات قبل بکارگیری شده اند مشروط به داشتن کد پرسنلی معتبر در چهارچوب ضوابط و قوانین ذیربط مشروط به اینکه هیچ نیروی مازاد و کسر ساعت موظفی در رشته مربوط در منطقه باقی نمانده باشد به صورت تمام وقت در سقف ساعت حق التدریس بلامانع است.

مقررات اختصاص نیرو به فعالیت‌های مختلف

الف- فعالیت‌های حوزه معاونت‌های آموزش ابتدایی و متوسطه

۱- عنوان فعالیت: مدیر

مدیر واحدهای آموزشی برای مدارس دولتی، طبق ضوابط مربوط و از نیروهای موظف تأمین می‌شود.

۲- عنوان فعالیت: معاون آموزشی، فنی- مهارتی، پرورشی و تربیت بدنی، فناوری و اجرایی

معاون واحدهای آموزشی برای هر یک از مدارس دولتی، طبق ضوابط این شیوه‌نامه از نیروهای موظف رسمی و پیمانی در سرجمع نیروهای کارکنان تخصصی تفاهم‌نامه سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۰ قابل تأمین است.

معاونین (به جز دفترداران سابق که به سمت معاون اجرایی تغییر سمت یافته‌اند) به میزان حداکثر ۶ ساعت در هفته به تدریس موظف در مدارس پیردازند.

تبصره: صدور ابلاغ غیرموظف برای مدیران و معاونین مدارس در همان نوبت فعالیت ممنوع می‌باشد.

۳- عنوان فعالیت: آموزگار ابتدایی

در مدارس ابتدایی به ازای هر کلاس، ۲۴ ساعت نیروی آموزگار اختصاص می‌یابد که ۲ ساعت از آن مربوط به درس تربیت بدنی می‌باشد. لازم به ذکر است برای این ۲ ساعت از آموزگاران تربیت بدنی استفاده خواهد شد.

تبصره ۱: استفاده از آموزگاران درس تربیت بدنی به عنوان آموزگار پایه ممنوع می‌باشد.

تبصره ۲: در مدارس چندپایه بکارگیری آموزگار تربیت بدنی ممنوع است.

۴- عنوان فعالیت: دبیر و هنرآموز متوسطه

نیروی آموزشی دبیرستان‌ها و هنرستان‌ها در متوسطه اول و دوم، مطابق جدول دروس هفتگی، از جمع نیروهای موظف (و عنداللزوم غیرموظف) اختصاص می‌یابد.

تبصره: صدور ابلاغ هنرآموز برای استاندارد/ استانداردهای (دروس تخصصی) رشته‌های مهارتی شاخه کاردانش که بصورت برون‌سپاری اجرا می‌شوند ممنوع است. لازم به ذکر است به ازای ساعت استاندارد برون‌سپاری شده، از ساعت نیاز رشته مورد نظر در پست‌های هنرآموز، استادکار و سرپرست بخش کسر خواهد شد.

۵- عنوان فعالیت: استادکار و سرپرست بخش

نیروی مورد نیاز این فعالیت در هنرستان‌های فنی و حرفه‌ای و کاردانش، از محل نیروهای موظف رسمی و پیمانی پس از تکمیل نیروی هنرآموز، برابر ضوابط در سرجمع نیروهای کارکنان تخصصی تفاهم‌نامه سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۰ قابل تخصیص است. استادکار: به ازای هر ۳۰ نفر ساعت آموزش دروس با ماهیت کارگاهی (به جز شایستگی‌های غیر فنی و دانش فنی) یک ساعت استادکار مطابق رشته‌های مربوط (رشته‌های زمینه صنعت، کشاورزی، رشته طراحی دوخت و خیاطی) تعلق می‌گیرد.

سرپرست بخش: در هنرستانها به ازای هر رشته از زمینه‌های صنعت، کشاورزی و رشته طراحی دوخت در زمینه هنر، مشروط به داشتن حداقل ۳۰ نفر هنرجو در هر رشته (حداقل وجود دو رشته در هنرستان)، یک سرپرست بخش تمام وقت اختصاص می‌یابد. تبصره ۱: هر سرپرست بخش می‌بایست ۸ تا ۱۰ ساعت در هفته (با توجه به وضعیت نیروی انسانی منطقه) در دروس مهارتی و یا فنی مرتبط با گروه مربوط، تدریس موظف داشته باشد.

تبصره ۲: در هنرستانهای کاردانش مانند هنرستانهای فنی و حرفه‌ای مبنای تخصیص سرپرست بخش «رشته» است.

تبصره ۳: در هنرستانهای فنی و حرفه‌ای و کاردانش چنانچه بیش از یک رشته در گروه هنر به جز طراحی و دوخت دایر باشد، یک سرپرست بخش تعلق می‌گیرد.

۶- عنوان فعالیت: انباردار هنرستان

نیروی مورد نیاز این فعالیت در هنرستان‌ها، صرفاً در رشته‌هایی که نیاز به این فعالیت دارد، با توجه به موجودی منابع انسانی مناطق، به نحوی که کارگروه استان مقرر می‌دارد، از محل نیروهای موظف رسمی و پیمانی، قابل تخصیص است.

۷- عنوان فعالیت: مدارس شبانه‌روزی

نیروهای آموزشی و پرورشی

- به منظور امور مشاوره دانش آموزان/ هنرجویان در خارج از ساعات رسمی مدرسه علاوه بر شاخص‌های اعلام شده، به ازای هر ۲۰ نفر دانش آموز/ هنرجو خوابگاهی، یک ساعت «فعالیت مشاوره» از سرجمع منطقه در نظر گرفته می‌شود.
- به ازای هر ۲۰ نفر دانش آموز/ هنرجو خوابگاهی، یک ساعت «مربی پرورشی و فرهنگی» علاوه بر شاخص‌های اعلام شده جهت انجام امور پرورشی دانش آموزان در خارج از ساعات رسمی مدرسه، تخصیص می‌یابد.
- به منظور نظارت بر امور بهداشت فردی، جمعی و تغذیه دانش آموزان به ازای هر ۲۰ نفر دانش آموز/ هنرجو خوابگاهی یک ساعت «مراقب سلامت» در خارج از ساعات رسمی مدرسه قابل تخصیص است.
- به هر یک از مدارس شبانه‌روزی با حداقل ۸۰ نفر دانش آموز، یک پست معاون امور عمومی جهت انجام امور مالی، کارپردازی، جمع‌دار اموال و در سرجمع نیروهای کارکنان تخصصی تفاهم‌نامه سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۰ قابل تخصیص است.

سرپرست شبانه‌روزی

تا ۱۲۰ نفر دانش آموز/ هنرجو خوابگاهی ۲ پست سازمانی «سرپرست شبانه‌روزی» در سرجمع نیروهای کارکنان تخصصی تفاهم‌نامه سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۰ تعلق می‌گیرد. به ازای هر ۵۰ نفر دانش آموز/ هنرجو مازاد بر ۱۲۰ نفر یک پست سازمانی سرپرست شبانه‌روزی در سقف تفاهم‌نامه اضافه می‌شود.

نیروهای غیر آموزشی

نیروهای غیر آموزشی این مدارس از قبیل آشپز، کمک آشپز، انباردار و سرایدار، مطابق مفاد ذیل و به صورت موظف قابل تخصیص است.

- به کلیه مدارس شبانه‌روزی دخترانه که دارای دانش آموز خوابگاهی هستند یک «نگهبان» جهت شیفت شب اختصاص می‌یابد.
- در خوابگاه‌های مجهز به رستوران، تا ۲۰۰ نفر دانش آموز/ هنرجو یک پست سازمانی «آشپز» و یک «کمک آشپز» منظور و به ازای هر ۸۰ نفر دانش آموز/ هنرجو مازاد بر ۲۰۰ نفر، یک «کمک آشپز» تامین می‌شود.
- یک پست سازمانی «راننده» برای واحد آموزشی قابل تخصیص است.

تبصره- تشکیل و استمرار فعالیت مدارس شبانه‌روزی، در نزدیکی یکدیگر و در مجاورت نقاط و مدارس سی که از امکانات شبانه‌روزی برخوردارند، مجاز نیست.

۸ - عنوان فعالیت: خوابگاه مرکزی

نیروهای خوابگاه‌های مرکزی، براساس بخشنامه شماره ۷۱۰/۴۹ مورخ ۱۳۹۰/۰۸/۰۳ به صورت موظف تخصیص می‌یابد.

۹ - عنوان فعالیت: مدارس نمونه دولتی

نیروهای آموزشی و پرورشی

نیروهای آموزشی و پرورشی مورد نیاز این مدارس، بر اساس جدول و برنامه هفتگی مدارس عادی، تأمین می‌گردد.

نیروهای فوق برنامه

نیروهای مورد نیاز برای این فعالیت، متناسب با نوع درس و میزان ساعات فوق برنامه، براساس آیین نامه اجرایی قانون اصلاح ماده (۱۱) قانون تشکیل شوراهای آموزش و پرورش در استان ها، شهرستان ها و مناطق کشور، مصوب ۱۳۸۳، با مسئولیت شورای آموزش و پرورش، از محل درآمدهای مدرسه و منحصرأ با استفاده از ساعات غیرموظف نیروهای رسمی یا پیمانی تأمین می‌گردد؛ بدیهی است هر گونه بکارگیری نیروهای آزاد ممنوع می باشد.

۱۰ - عنوان فعالیت: گروه‌های آموزشی و پرورشی

تخصیص نیروی مورد نیاز گروه‌های آموزشی و پرورشی در دوره‌های ابتدایی، متوسطه اول و متوسطه دوم پس از تأمین نیروی آموزشی مورد نیاز مدارس مطابق تبصره ذیل جدول فصل سوم بخشنامه شماره ۱۸۹۹۸۳ مورخ ۱۳۹۸/۱۱/۰۷ در سقف ساعت اعلام شده (موظف و غیرموظف) از طرف معاونت برنامه ریزی و توسعه منابع وزارت متبوع ابلاغ خواهد شد.

ضمناً ساعت تخصیص داده شده در برنامه سنجش صلاحیت و توسعه شایستگی حرفه‌ای معلمان در سقف سال گذشته و پس از تأیید مرکز برنامه ریزی منابع انسانی و امور اداری به هر یک از استان‌ها تخصیص خواهد یافت.

۱۱ - عنوان فعالیت: آموزش بزرگسالان

با توجه به سیاست‌های جاری مبنی بر اداره مدارس بزرگسالان با مشارکت مردمی و از محل پرداخت کمک‌های داوطلبانه مردمی، تخصیص یک مدیر از محل نیروهای رسمی یا پیمانی شاغل به صورت موظف انجام پذیرد. همچنین تأمین حق الزحمه سایر نیروها از منابع غیردولتی (مشارکت مردمی) و منحصرأ از ساعات غیرموظف نیروهای رسمی و پیمانی امکان پذیر خواهد بود. لازم به ذکر است، در هر منطقه حداکثر یک مدرسه بزرگسال دولتی (به تفکیک جنس و دوره تحصیلی) می‌تواند دایر باشد.

۱۲ - عنوان فعالیت: راهبر آموزشی

تخصیص نیرو به این فعالیت در سقف عملکرد سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹ امکان پذیر است.

۱۳ - عنوان فعالیت: پژوهش سرای دانش آموزی

تخصیص نیروی مورد نیاز پژوهش سرای دانش آموزی تا سقف جدول زیر پس از تأمین نیروی آموزشی مورد نیاز مدارس در سرجمع نیروهای کارکنان تخصصی تفاهم نامه امکان پذیر می‌باشد.

درجه منطقه	مدیر (نفر)	دبیر (ساعت)	سرایدار و خدمتگذار
۲ و ۱	۱	۹۶	۱
۴ و ۳	۱	۷۲	۱
۶ و ۵	۱	۴۸	۱

۱۴- عنوان فعالیت: مراکز آموزش مهارتی:

با توجه به اجرای طرح هر دانش آموز یک مهارت، موضوع بخشنامه شماره ۱۴۰/۳۰۸ مورخ ۱۳۹۹/۰۷/۱۶ (حوزه متوسطه اول) که مسئولیت هماهنگی و ساماندهی آموزش مهارت‌های حرفه‌ای به دانش آموزان را به عهده دارد. به هر مرکز آموزش مهارتی، مطابق فهرست اعلامی از سوی معاونت آموزش متوسطه، یک معاون فناوری تخصیص داده می‌شود.

ب- فعالیت‌های امور تحصیلی فرزندان شاهد

۱- عنوان فعالیت: نیروهای مورد نیاز مدارس شاهد

نیروی آموزشی و پرورشی مدارس شاهد، در هر یک از دوره‌های تحصیلی، براساس برنامه هفتگی و درجه‌بندی مربوط تخصیص خواهد یافت.

تبصره ۱- حداقل تعداد دانش آموز در کلاس‌های مدارس شاهد، ۲۰ نفر خواهد بود.

تبصره ۲- نیروی مورد نیاز هنرستان‌های فنی و حرفه‌ای و کاردانش شاهد، همانند سایر هنرستان‌های عادی قابل تخصیص است. فوق برنامه (دروس مکمل): برای مدارس شاهد، به ازای هر کلاس در دوره ابتدایی ۲ ساعت و در دوره متوسطه اول و متوسطه دوم، ۴ ساعت نیروی فوق برنامه (دروس مکمل) اختصاص داده خواهد شد.

طرح پراکنده شاهد:

نیروی مورد نیاز طرح پراکنده امور تحصیلی فرزندان شاهد (شهری، روستایی و عشایری) براساس مصوبات شورای برنامه‌ریزی امور تحصیلی فرزندان شاهد به ازای تحصیل هر فرزند شاهد در کلیه مدارس غیرشاهد (باستثنای غیردولتی، استثنایی، بزرگسالان) در دوره‌های تحصیلی ابتدایی، متوسطه اول و متوسطه دوم مطابق جدول زیر از محل نیروهای موظف یا غیرموظف در سرجمع منطقه تخصیص می‌یابد. صدور ابلاغ طرح پراکنده شاهد با هماهنگی کارشناس شاهد و ایثارگران منطقه صادر گردد.

تعداد دانش آموزان طرح پراکنده شاهد منطقه	حداکثر ساعت صدور ابلاغ در منطقه	تعداد نفراتی که باید ابلاغ صادر گردد
کمتر از ۵ نفر	۲ ساعت	فقط برای یک نفر
۵ تا ۱۰ نفر	۶ ساعت	فقط برای یک نفر
۱۱ تا ۲۰ نفر	۱۲ ساعت	فقط برای یک نفر
۲۱ تا ۴۰ نفر	۱۸ ساعت	فقط برای یک نفر
۴۱ تا ۶۰ نفر	۲۴ ساعت	فقط برای یک نفر
۶۱ تا ۸۰ نفر	۳۰ ساعت	حداکثر ۲ نفر
۸۱ تا ۱۰۰ نفر	۳۶ ساعت	حداکثر ۲ نفر
۱۰۱ تا ۱۲۰ نفر	۴۲ ساعت	حداکثر ۲ نفر
۱۲۱ تا ۱۴۰ نفر	۴۸ ساعت	حداکثر ۲ نفر
۱۴۱ نفر به بالا	۶۰ ساعت	حداکثر ۳ نفر

۳- عنوان فعالیت: مدارس ایثارگران

نیروی مورد نیاز مدرسه و مجتمع ایثارگران، برابرضوابط درجه‌بندی مربوط و به میزان ساعات برنامه درسی ویژه این گونه مدارس تأمین و تخصیص می‌یابد.

ج - فعالیت‌های حوزه استعداد‌های درخشان

عنوان فعالیت: مدارس استعداد‌های درخشان

نیروهای آموزشی و پرورشی: مطابق برنامه‌های درسی مدارس عادی دولتی تخصیص می‌یابد.
مأموریت به مدارس استعداد‌های درخشان از نیروهای نواحی یک شهرستان بلامانع می‌باشد و در صورت مأموریت از سایر مناطق می‌بایست حداقل ۱۲ ساعت در مبدأ خدمتی خود ابلاغ موظف داشته باشند.

فوق برنامه: به شرط رعایت ضوابط خاص این مدارس تخصیص نیروهای مورد نیاز برای این فعالیت، متناسب با نوع درس و میزان ساعات، وفق ضوابط مربوط، با مسئولیت کمیته منطقه، از محل درآمدهای مدرسه و بر اساس مفاد بند (۳) صفحه (۵) بخشنامه شماره ۱۴۰/۴۷۲ مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۲۵، با پیشنهاد اداره استعداد درخشان استان و تأیید سازمان ملی پرورش استعداد‌های درخشان صورت خواهد پذیرفت.

د - فعالیت‌های حوزه معاونت پرورشی و فرهنگی

۱ - عنوان فعالیت: مربی امور تربیتی

نیاز به مربی امور تربیتی در مدارس و مجتمع‌های آموزشی و پرورشی، با امعان نظر به ماده ۲ آئین‌نامه اجرایی قانون احیاء معاونت پرورشی و تربیت بدنی در وزارت آموزش و پرورش، برآورد و حسب تشخیص کمیته منطقه و تحت نظارت کارگروه استان، از محل ساعات موظف و غیرموظف نیروهای رسمی و پیمانی موجود، برای تدریس دروس مربوط و فعالیت پرورشی، مطابق جدول ذیل، قابل تخصیص است: (سرجمع ساعت غیرموظف تخصیص یافته به این گروه به منظور توزیع استانی براساس جدول ذیل در اختیار معاونت پرورشی و فرهنگی وزارت متبوع قرار می‌گیرد.)

تعداد دانش آموز					
بیش از ۵۰۰ نفر	از ۲۴۱ تا ۵۰۰	از ۱۵۱ تا ۲۴۰	از ۶۱ تا ۱۵۰	تا ۶۰	
دو معاون یا یک مربی و یک معاون	هر ۱۵ دانش آموز مازاد بر ۲۴۱ نفر، یک ساعت مربی	یک مربی یا معاون پرورشی و تربیت بدنی تمام وقت	۱۲ ساعت مربی، به‌ازای هر مجتمع یا مدرسه مستقل و ضمیمه دارد، در سرجمع منطقه		مجتمع و مدرسه مستقل و ضمیمه دارد شهری
			۱۲ ساعت مربی، به‌ازای هر مدرسه مستقل، در سرجمع منطقه	– مدرسه روستایی و عشایری	
یک معاون یا مربی امور تربیتی، به‌ازای هر مجتمع					مجتمع روستایی و عشایری

تبصره ۱- اولویت تخصیص مربی پرورشی و مشاور در مدارس شبانه‌روزی است.

تبصره ۲- تخصیص مربی پرورشی در مدارس روستایی زیر ۶۰ نفر در صورت وجود نیروی مازاد پرورشی پس از اخذ مجوز از معاونت پرورشی استان و تأیید کارگروه توسعه مدیریت امکان‌پذیر می‌باشد.

۲ - عنوان فعالیت: مشاوره در دوره‌های تحصیلی

اعلام نیاز مشاور با توجه به جدول ذیل انجام می‌پذیرد. سازماندهی این نیروها ابتدا در دوره متوسطه اول انجام می‌شود و پس از تکمیل این دوره در صورت وجود نیرو، در دوره متوسطه دوم و ابتدایی سازماندهی می‌گردند. تخصیص ساعت غیرموظف به

این فعالیت به شرط اخذ مجوز از وزارت متبوع امکان پذیر می باشد که توزیع آن با هماهنگی معاونت پرورشی و فرهنگی وزارت متبوع صورت خواهد پذیرفت.

دوره تحصیلی	مدارس عادی	مدارس شاهد	مدارس استعدادهای درخشان
ابتدایی (شهری)	به ازای هر ۱۵ نفر دانش آموز یک ساعت	به ازای هر ۱۲ نفر دانش آموز یک ساعت	-
متوسطه اول		به ازای هر ۱۰ نفر دانش آموز یک ساعت	به ازای هر مدرسه ۲۴ ساعت
متوسطه دوم نظری		به ازای هر ۱۰ نفر دانش آموز یک ساعت	به ازای هر مدرسه ۲۴ ساعت
متوسطه دوم فنی حرفه ای و کاردانش		به ازای هر ۸ نفر دانش آموز یک ساعت	به ازای هر مدرسه ۲۴ ساعت

۳- عنوان فعالیت: مراکز مشاوره و خدمات روان شناختی دانش آموزی و هسته مشاوره

تخصیص نیرو به مرکز مشاوره و خدمات روان شناختی در محدوده پست های سازمانی مصوب و هسته های مشاوره به ازای هر ۳۵۰ نفر دانش آموز مدارس دولتی، یک ساعت در سقف تفاهم نامه بلامانع است.

۴- عنوان فعالیت: کانون های فرهنگی - تربیتی

تخصیص نیروی مورد نیاز تربیتی و آموزشی کانون های فرهنگی و تربیتی، بر اساس درجه بندی، تاسقف جدول زیر پس از تامین نیروی پرورشی مورد نیاز مدارس در سرجمع نیروهای کارکنان تخصصی تفاهم نامه امکان پذیر می باشد.

درجه کانون	مجموع ساعات فعالیت (کارگاه ها، انجمن ها و سایر فعالیت های کانون های فرهنگی - تربیتی و ...)
۱ و ملی	۶۰
۲	۳۶
۳	۳۰

تبصره ۱: تخصیص نیرو به کانون هایی که فاقد شاخص های ذکر شده در جدول درجه بندی باشند، ممنوع است.

تبصره ۲: تخصیص نیرو به عنوان مربی پرورشی در کانونها با رشته شغلی مربی پرورشی امکان پذیر می باشد.

تبصره ۳: تخصیص نیروی تخصصی (رشته های هنر، ورزش، قرآن و...) از میان دبیران و هنرآموزان با درخواست معاون پرورشی و تربیت بدنی منطقه و موافقت کارگروه استان در سقف ۵۰ درصد ساعت اختصاصی به هر کانون در سقف تفاهم نامه (به صورت موظف و غیرموظف) بلامانع است.

۵- عنوان فعالیت: مدرسه قرآن در دوره های تحصیلی ابتدایی و متوسطه اول

نیروهای مدارس قرآنی (برنامه ای) نوبت اول، همانند مدارس عادی - دولتی در دوره تحصیلی مربوط، سازماندهی می شوند.

۶- دارالقرآنها

به هر واحد دارالقرآن یک مدیر قابل تخصیص است و اختصاص نیرو به سایر فعالیت دارالقرآنها براساس درجه بندی مصوب به شماره ۷۰۰/۱۱۲۸۴۳ مورخ ۹۴/۰۶/۱۵ مطابق جدول ذیل و در سرجمع نیروهای تخصصی تفاهم نامه امکان پذیر است.

درجه منطقه	درجه دارالقرآن	مدیر	مربی پرورشی (ساعت)
۱ و ۲	۱	۱	۴۸
۳ و ۴	۲	۱	۲۴
۵ و ۶	۳	۱	۱۲

تبصره ۱: بکارگیری نیرو در پست مربی پرورشی دارالقرآن با رشته شغلی مربی پرورشی امکان پذیر می باشد.

تبصره ۲: بکارگیری دبیران رسمی و پیمانی دارای تخصص در یکی از رشته های قرائت، حفظ، تفسیر، علوم قرآنی با درخواست معاون پرورشی و تربیت بدنی منطقه و موافقت کارگروه استان بلامانع است.

۷- عنوان فعالیت: نیروهای سازمان دانش آموزی، اتحادیه انجمن های اسلامی دانش آموزان و بسیج دانش آموزی

ماموریت به سازمان دانش آموزی، اتحادیه انجمن های اسلامی دانش آموزان و بسیج دانش آموزی صرفاً با رعایت مفاد آئین نامه اجرائی بند پ ماده ۶۳ قانون برنامه پنجساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۹۸/۱۰/۰۴ به شماره ۱۲۸۴۶۵/ت/۵۵۳۱۸-هـ امکان پذیر می باشد.

الف) ماموریت نیروهای مورد درخواست سازمان دانش آموزی، با رعایت ضوابط اداری مربوط (بخشنامه شماره ۷۱۰/۳۱ تاریخ ۱۳۹۰/۵/۲۲)، در حد نمودار تشکیلاتی مربوط و در سقف عملکرد سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹ به شرط اخذ مجوز از وزارت متبوع و تأیید کارگروه استان امکان پذیر می باشد.

ب) ماموریت به اتحادیه انجمن اسلامی دانش آموزی با حفظ پست ثابت سازمانی و درخواست فرد اعزامی در سقف سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹ برای هر استان بلامانع است.

ج) ماموریت به بسیج دانش آموزی با حفظ پست ثابت سازمانی و درخواست فرد اعزامی در سقف سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹ برای هر استان بلامانع است.

۸- ضوابط مربوط به نیروهای امور تربیتی

الف- صدور ابلاغ نیروهای تخصصی قرآنی (نوع استخدام پیمانی) فقط در پست مربی پرورشی امکان پذیر می باشد. صدور ابلاغ در پست معاون پرورشی پس از تصویب کمیته منطقه و تأیید معاونت پرورشی استان بلامانع است. صدور ابلاغ این نیروها در پست های اجرایی مدارس (مدیر، معاون غیر از پرورشی، سرپرست و ...) و پست های اداری (به جزء پست های مصوب در معاونت پرورشی) ممنوع است.

ب- صدور قسمتی از ابلاغ یک نیرو در فعالیت پرورشی بدون ارتباط رشته شغلی (رشته شغلی مربی پرورشی) میسر نمی باشد.

ج- تدریس موظف هفتگی مربیان پرورشی و مشاوران در سقف سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹ و با اولویت دروس تفکر و سبک زندگی و مدیریت خانواده و سبک زندگی می باشد.

۹- شرایط احراز: ورود به حوزه پرورشی جهت فعالیت در پست مربی، معاون پرورشی و مشاور براساس شیوه نامه ترمیم منابع انسانی حوزه معاونت پرورشی و فرهنگی (۱۶۷۷۷۴/۵۰ مورخ ۹۷/۰۸/۲۰) انجام می شود.

هـ - فعالیت‌های حوزه معاونت تربیت بدنی و سلامت

۱ - عنوان فعالیت: مراقب سلامت

به استناد مصوبه‌های شماره ۵۵۰۲۸/ت/۲۹۲۶۴ هـ مورخ ۸۴/۹/۹ و شماره ۱۱۶۰۳۳/ت/۳۵۳۲۹ هـ مورخ ۸۵/۹/۱۸ درخصوص «آیین‌نامه اجرایی تأمین، حفظ و ارتقاء سلامت جسمی، روانی و اجتماعی دانش‌آموزان» و «آیین‌نامه اجرایی تبصره (۶) الحاقی به ماده واحده قانون «انتقال مراقبین بهداشت مدارس به واحدهای آموزشی تابعه وزارت آموزش و پرورش» و با عنایت به مفاد بخشنامه شماره ۷۱۰/۳۹۵۵۱ مورخ ۹۳/۳/۷، به ازای هر ۷۵۰ نفر دانش‌آموز مدارس دولتی شهری در سطح منطقه، یک نیروی موظف مرتبط (از بین پزشکان، مربیان بهداشت و سایر شاغلین گروه پزشکی و پیراپزشکی) به این فعالیت قابل تخصیص است. این نیروها، بر اساس شاخص فوق، در سرجمع منطقه، در اختیار حوزه تربیت بدنی و سلامت قرار می‌گیرند؛ تا برابر دستورالعمل ابلاغی از سوی معاونت تربیت بدنی و سلامت، در مدارس دولتی شهری (با اولویت دوره ابتدایی و مدارس پرجمعیت و استثنایی)، سازماندهی شوند. صدور ابلاغ در این پست پس از تایید اداره سلامت و تندرستی استان امکان‌پذیر است.

تبصره ۱: برای آموزش و مراقبت‌های سلامتی دانش‌آموزان در روستاها، کمافی‌السابق از بهورزان خانه‌های بهداشت، طبق مقررات آموزشی و پرورشی مدرسه و شرح وظایف بهورزان در چارچوب مقررات وزارت بهداشت، استفاده شود.

تبصره ۲: بهره‌گیری از ساعات کارورزی دانشجویان گروه پزشکی و پیراپزشکی بدون پرداخت حق‌الزحمه و زیر نظر مربی کارورزی دانشگاه علوم پزشکی بدون تعهد استخدام و با رعایت سایر مقررات بلامانع است.

تبصره ۳: در صورت کمبود مراقب سلامت، صدور ابلاغ برای نیروهای دارای کسر ساعت موظف در رشته‌های تحصیلی زیست‌شناسی، علوم تجربی و تربیت بدنی (با حداقل ۶ ساعت در هفته) مقدور می‌باشد.

۲ - عنوان فعالیت: مجتمع‌های آموزشی ورزشی

نیروهای مورد نیاز این مجتمع‌ها، برابر دستورالعمل مدیریت، حفظ و نگهداری مجتمع‌های آموزشی ورزشی (۱۶۲۷۷۵-۹۸/۹/۵) از بین نیروهای موظف در سرجمع نیروهای تخصصی تفاهم‌نامه امکان‌پذیر است.

۳ - عنوان فعالیت: فدراسیون ورزش دانش‌آموزی

تخصیص نیرو به فدراسیون ورزشی دانش‌آموزی و هیأت‌های استانی، بر اساس ساختار مصوب آنها و از طریق آیین‌نامه مأموریت‌ها در حد امکان و در سقف تفاهم‌نامه استانها به شرط اخذ مجوز از وزارت متبوع و تأیید کارگروه استان امکان‌پذیر می‌باشد.

۴ - عنوان فعالیت: مدارس ورزش

با عنایت به مصوبه شماره ۷۲۴ و ماده واحده ۷۹۳ مورخ ۸۸/۵/۲۰ و ۸۷۳ مورخ ۹۱/۷/۱۱ شورای عالی آموزش و پرورش مبنی بر اجرای اساسنامه مدارس تخصصی ورزش، تخصیص نیروهای مورد نیاز دروس تخصصی تربیت بدنی این گونه مدارس به میزان ۴ ساعت در هفته (علاوه بر ۲ ساعت برنامه درسی) به ازای هر کلاس قابل تخصیص است.

۱- عنوان فعالیت: مدارس غیردولتی و آموزش از راه دور

الف - مدیر

به مدارس غیردولتی در تمام دوره‌های تحصیلی (به جز پیش دبستانی و بزرگسال) یک نفر مدیر یا معاون از بین نیروهای واجد شرایط، با رعایت مواد ۲۱، ۲۲ و ۲۴ قانون تأسیس و اداره مدارس غیردولتی و حدنصاب ۴۰ نفر دانش آموز تخصیص داده خواهد شد. به مدارس آموزش از راه دور به شرط داشتن حداقل ۱۰۰ نفر دانش آموز یک مدیر قابل تخصیص است.

ب - مدارس غیردولتی خیریه

اختصاص نیروی آموزشی به مدارس غیردولتی که توسط مؤسسات خیریه تأسیس و راه اندازی شده و هیچ شهریه‌ای از دانش آموزان دریافت نمی کنند، در صورت رعایت تراکم کلاسی منطقه محل استقرار، در تمام دوره‌های تحصیلی، پس از تأیید کارگروه استان در حد درجه بندی مدارس عادی دولتی بلامانع است.

ج - نیروی آموزشی مدارس عام المنفعه

اختصاص نیروی آموزشی به مدارس غیردولتی ایجاد شده توسط اشخاص حقوقی، مؤسسات، نهادها، شرکت‌ها و ... که مؤسسان و اعضای هیئت امنای آنها طبق اساسنامه ثبت شده، از اموال، دارایی‌ها و درآمدهای مدرسه منتفع نمی شوند، در صورت تأیید کارگروه استان و با رعایت حدنصاب دانش آموز، تا ۲۵ درصد جدول برنامه هفتگی مصوب مدارس عادی دولتی در همان دوره تحصیلی در سقف عملکرد سال گذشته بلامانع است.

۲- مدارس وابسته به سایر نهادها و دستگاه‌ها

با توجه به اساسنامه مدارس وابسته به سایر وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها و مراکز غیر وابسته به آموزش و پرورش و مصوبه شورای عالی آموزش و پرورش، موضوع نامه شماره ۱۲۰/۱۹۵۹۱/۸ مورخ ۸۹/۹/۱۰، اعزام نیرو به استناد آیین نامه مأموریت‌ها و به شرط پرداخت حقوق و مزایا از مقصد، بلامانع است.

تبصره ۱: نیروی موظف به دبیرستان‌های علوم و معارف اسلامی، مدارس وابسته به سازمان تبلیغات اسلامی (صدرا)، مدرسه عالی شهید مطهری، مدارس دولتی وابسته به حوزه‌های علمیه خواهران و برادران و مدارس وابسته به آستان قدس رضوی در صورتی که با تأیید اداره مشارک‌های مردمی و مدارس غیردولتی هیچ شهریه‌ای دریافت نکنند، با تأیید کارگروه استان و در حد درجه بندی مدارس دولتی قابل تخصیص است.

تبصره ۲: اختصاص نیروی آموزشی به مدارس وابسته به سازمان زندان‌های کشور و دروس عمومی هنرستانهای وابسته متناسب با تعداد دانش آموزان و کلاس‌های این مدارس با نظر کارگروه استان امکان پذیر است.

ز - عنوان فعالیت: مدارس جمهوری اسلامی ایران در خارج از کشور

۱- مدارس دولتی جمهوری اسلامی ایران در خارج از کشور

ضوابط کمی تخصیص نیرو به این مدارس، توسط کارگروهی متشکل از مرکز برنامه‌ریزی منابع انسانی و امور اداری، مرکز هماهنگی دفتر وزارتی، دفتر برنامه، بودجه و مدیریت منابع، اداره کل امور مالی و ذی‌حسابی و مرکز امور بین‌الملل و مدارس خارج از کشور تعیین و در سامانه جامع منابع انسانی لحاظ خواهد شد.

تبصره: اعزام نیروی آموزشی به مدارس دولتی جمهوری اسلامی ایران در خارج از کشور از بین پذیرفته‌شدگان در آزمون‌های مربوطه صورت خواهد پذیرفت.

۲- مدارس غیردولتی خارج از کشور

مدیر مورد نیاز اینگونه مدارس از بین نیروهای رسمی شاغل در وزارت آموزش و پرورش بر اساس پیشنهاد موسس مدرسه غیردولتی و تایید مرکز امور بین‌الملل با حقوق ریالی مشروط بر این که موسس متعهد گردد کلیه حقوق و مزایای ارزی وی را پرداخت نماید قابل تخصیص است.

۳- مدارس غیردولتی اتباع بیگانه در داخل کشور

این نوع مدارس مشروط بر آنکه توسط موسس ایرانی و منطبق بر نظام آموزشی جمهوری اسلامی ایران دایر شده و فعالیت نمایند همانند مدارس غیردولتی داخل کشور می‌توانند از تخصیص یک نیرو به عنوان مدیر یا معاون بهره‌مند شوند.

۴- مدارس غیردولتی بین‌المللی داخل و خارج از کشور

به این نوع از مدارس با تایید کارگروه موضوع بند ۱، فقط یک مدیر با حقوق ریالی قابل تخصیص است. حقوق ارزی این افراد برابر توافق توسط موسس تامین و پرداخت می‌شود.

۵- مدارس تطبیقی

ضوابط تخصیص نیرو به این مدارس توسط کارگروهی متشکل از مرکز برنامه‌ریزی منابع انسانی و امور اداری، مرکز هماهنگی دفتر وزارتی و مرکز امور بین‌الملل و مدارس خارج از کشور تعیین و در سامانه جامع منابع انسانی لحاظ خواهد شد.

ح - فعالیت‌های حوزه آموزش و پرورش استثنایی

۱ - عنوان فعالیت: مدیر و معاون

مدیر و معاون (واحدهای آموزشی) برای هر یک از مدارس دولتی روزانه، از نیروهای موجود موظف تأمین می‌شود. در مناطقی که نیروها دارای کسری ساعات موظف می‌باشند، از صدور ابلاغ نوبت دوم برای معاونان نوبت اول خودداری شود.

۲ - عنوان فعالیت: معلم رابط دانش‌آموزان با نیازهای ویژه

الف - به ازای هر دانش‌آموز با نیازهای ویژه اعم از خفیف و شدید مشغول به تحصیل در واحدهای آموزشی عادی در تمامی دوره‌های تحصیلی، به‌طور میانگین ۴ ساعت در هفته، معلم رابط اختصاص خواهد یافت.

ابلاغ این نیروها در یک مدرسه پشتیبان صادر می‌شود تا این مدرسه مطابق دستورالعملی که از سوی سازمان استثنایی ارسال می‌شود، بر فعالیت آنان نظارت کند.

ب - در صورتی که ساعات موظف معلم رابط در یک یا چند ناحیه/منطقه (درون استان) تکمیل نشود، میزان ساعات موظف باقی‌مانده با هماهنگی اداره آموزش و پرورش استثنایی استان، در امور آموزشی و پرورشی مدارس استثنایی سازماندهی خواهد شد.

ج - تعداد دانش آموزان تلفیقی ثبت نام شده در هر مدرسه پذیرا، حداقل ۶ نفر و حداکثر معادل ۱۵٪ از کل دانش آموزان آن مدرسه می‌باشد.

د - در یک کلاس پذیرا حداکثر ۳ نفر دانش آموز تلفیقی با دو نوع معلولیت می‌تواند به تحصیل اشتغال داشته باشد.

۳- عنوان فعالیت: آموزش پیش از دبستان

واحد آموزشی دوره پیش از دبستان کودکان استثنایی، به صورت ضمیمه یا مستقل قابل تشکیل است. چنانچه این واحدها ضمیمه مدارس ابتدائی استثنایی باشند، به ازای تشکیل هر کلاس در دوره پیش از دبستان، یک آموزگار اختصاص می‌یابد و در صورتی که واحد آموزش پیش از دبستان مستقل باشد، نیروی مورد نیاز آن، مطابق درجه‌بندی مدارس ابتدایی قابل تخصیص است.

۴ - عنوان فعالیت: امور توانبخشی

نیروی متخصص (کاردرمانگر، گفتاردرمانگر، شنوایی‌شناس، بینایی‌سنج، فیزیوتراپیست، ارتوپد فنی، روان‌شناسی بالینی و مددکار اجتماعی) در دوره پیش از دبستان، ابتدایی، متوسطه اول، متوسطه اول پیش حرفه‌ای و متوسطه دوم، تخصیص می‌یابد.

۵ - عنوان فعالیت: نیروهای طرحی

به کارگیری افراد متخصص و فارغ‌التحصیلان نیروهای طرحی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی که دارای رشته‌های تحصیلی توانبخشی (کاردرمانی، گفتاردرمانی، بینایی‌سنجی، شنوایی‌شناسی، روان‌شناسی بالینی مددکاری اجتماعی و فیزیوتراپی) و مراقب سلامت باشند، طبق مفاد ماده ۱۱ قانون مربوط به خدمت پزشکان و پیراپزشکان، مصوب ۷۵/۲/۱۲ مجلس شورای اسلامی، می‌توانند دوران خدمت موضوع این قانون را پس از تأمین اعتبار و اخذ مجوز از مراجع قانونی ذی‌ربط، در آموزشگاه‌های استثنایی سپری نمایند. به کارگیری این افراد پس از اتمام دوره طرح ممنوع است.

۶ - عنوان فعالیت: دبیر (راهنمای آموزشی)

در مدارس متوسطه اول پیش حرفه‌ای و متوسطه دوم حرفه‌ای به ازای هر کلاس ۴ ساعت دبیر (راهنمای آموزشی) منظور خواهد شد. تأمین نیروی مورد نیاز این فعالیت، از طریق غیرموظف مجاز نیست.

۷ - عنوان فعالیت: معاون (سرپرست آموزشی)، مشاور آموزشگاه استثنایی، مرکز آموزشی و توانبخشی مشکلات ویژه یادگیری و مددکار اجتماعی

تخصیص نیرو به این فعالیت‌ها، مطابق ضوابط درجه‌بندی مربوط، امکان‌پذیر است. لازم به ذکر است، معاون (سرپرست آموزشی) به ازای هر ۱۲ کلاس (دوره‌های پیش از دبستان و ابتدایی استثنایی) یک نفر نیرو تخصیص می‌یابد.

۸ - عنوان فعالیت: مربی پرورشی و معلم تربیت بدنی

نیروی مورد نیاز این فعالیت‌ها، همانند مدارس عادی قابل تخصیص است.

ط - فعالیتهای حوزه سوادآموزی

سازماندهی کلاس و فعالیت‌های سوادآموزی

اهداف کمی و حدنصاب تشکیل کلاس در هر دوره سوادآموزی، اعم از سوادآموزی، تحکیم و انتقال و کلیه فعالیت‌های سوادآموزی در مناطق روستایی و شهری برابر ضوابط ابلاغی از سوی سازمان نهضت سوادآموزی عملیاتی می‌شود. بکارگیری مدیران مراکز یادگیری محلی سوادآموزی و راهنمایان تعلیماتی سوادآموزی به میزان عملکرد سال ۱۴۰۱-۱۴۰۰ به صورت موظف (یا غیرموظف) مجاز می‌باشد.

ی - سایر فعالیت‌ها

۱- عنوان فعالیت: نیروی انسانی مورد نیاز دانشگاه فرهنگیان

ماموریت به دانشگاه فرهنگیان و تربیت دبیر شهید رجایی پس از بررسی و تایید کارگروه استان در سقف مجوز صادر شده و ضوابط مربوط امکان‌پذیر می‌باشد.

۲- عنوان فعالیت: طرح خرید خدمات آموزشی

خرید خدمات آموزشی در صورت تخصیص اعتبارات لازم از سوی سازمان برنامه و بودجه، مطابق با بخشنامه شماره ۱۴۰/۲۶۵ مورخ ۹۹/۶/۱۰ و در سقف عملکرد سال تحصیلی گذشته، برای سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۰ امکان‌پذیر است.

۳- عنوان فعالیت: سایر فعالیت‌های خارج از شمول این شیوه نامه

به جز فعالیت‌هایی که نحوه تأمین نیروی انسانی آنها در این شیوه‌نامه مشخص شده است، چنانچه فعالیت دیگری مد نظر باشد که انجام آن با تأیید مراجع ذیصلاح، مجاز و مستلزم تخصیص نیروی انسانی باشد، اختصاص نیرو به این فعالیت‌ها، به شکل موظف و یا غیرموظف، مجوزی ندارد.

بخش چهارم:

نحوه تأمین و ایجاد تعادل در کمیت

نیروی انسانی

راهکارهای تأمین و به کارگیری نیروی مورد نیاز

- با توجه به سیاست راهبردی «بهبود مدیریت منابع» در اسناد فرا دستی و استمرار برنامه «ساماندهی و بهسازی منابع انسانی» وزارت آموزش و پرورش در سال ۱۴۰۰؛ و با عنایت به مفاد این شیوه‌نامه، نحوه تأمین و به کارگیری منابع انسانی مورد نیاز مناطق آموزشی در سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۰ به ترتیب ذیل تعیین می‌گردد:
- ۱- سازماندهی بهینه و استفاده کامل از ساعات موظف تمامی نیروهای شاغل که در آستانه سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۰، در اختیار مناطق آموزشی هستند، مورد تأکید است؛ به نحوی که حتی‌الامکان هیچ نیرویی از گردونه سازماندهی و اشتغال کامل (بدون کسری ساعت موظف) بیرون نماند.
 - ۲- اعلام نیاز به نیرو و سازماندهی آنان در دوره متوسطه اول و دوم، به صورت یکپارچه انجام خواهد شد.
 - ۳- با عنایت به مفاد بند ۶ آیین‌نامه طرح طبقه‌بندی مشاغل معلمان، مبنی بر تجویز به کارگیری نیروهای مازاد دوره متوسطه در ابتدایی، ضروری است کارگروه استان، اهتمام لازم را برای به کارگیری نیروهای دوره متوسطه دارای کسر ساعات موظف، در دوره ابتدایی معمول دارد. با تخصیص (خوشه‌ای) کردن دروس در پایه‌های پنجم و ششم ابتدایی، برابر دستورالعمل مربوط که توسط معاونت آموزش ابتدایی ابلاغ شده، زمینه مساعد و سهولت انجام این کار، بیش از پیش فراهم می‌گردد.
 - تبصره- انتصاب نیروهای انتقالی از دوره متوسطه که فاقد تجربه خدمت در دوره ابتدایی هستند، به مدیریت و معاونت آموزشی مدارس ابتدایی ممنوع است؛ اما به کارگیری آنها در سایر پست‌ها و تدریس در این دوره بلامانع است.
 - ۴- در مناطقی که آموزگار درس تربیت بدنی کفایت همه کلاسهای درس ابتدایی را نمی‌کند، تدریس ۲ ساعت درس تربیت بدنی کلاس‌های باقی‌مانده، به عهده آموزگار همان کلاس‌ها است.
 - ۵- سازماندهی آموزگاران تربیت بدنی در منطقه/ناحیه با اولویت تأمین ساعت تقلیل آموزگاران انجام شود.
 - ۶- راهبری برنامه نقل و انتقال جغرافیایی نیروها در آموزش و پرورش، بر عهده کارگروه استان خواهد بود. بر این اساس، تعیین و احراز نیاز و عدم نیاز نیرو در سامانه نقل و انتقال، بر عهده معاون پژوهش، برنامه‌ریزی و توسعه منابع استان است.
 - ۷- تمام نیروهایی که بعد از شروع سال تحصیلی واجد شرایط بازنشستگی می‌شوند، در صورت نیاز منطقه، با درخواست خودشان و تأیید کمیته راهبری توسعه مدیریت منطقه/ناحیه و تأیید استان، زمان بازنشستگی آنها به پایان سال تحصیلی موکول شود.
 - ۸- در مناطقی که با کمبود نیروی آموزشی مواجه هستند، از انتصاب کارکنان آموزشی، در پست‌های معاون، کیفیت بخشی و سمت‌های اداری خودداری شود.
 - ۹- انتصاب دانشجویان فارغ‌التحصیل از دانشگاه فرهنگیان و نیروهای آزمون استخدامی (ماده ۲۸) با کمتر از ۵ سال سابقه تجربی در پست‌های اداری ممنوع است.
 - ۱۰- اولویت تخصیص نیرو در پست مدیر و گروه معلم است و مادامی که معلمان کلاس‌ها تأمین نشده‌اند، اختصاص نیرو به سایر فعالیت‌ها موضوعیت ندارد.
 - ۱۱- در آموزشگاه‌های کار دانش، صدور ابلاغ سرپرست بخش، هنرآموز و استادکار برای دروس مهارتی کلاس‌هایی که برون سپاری می‌شوند، امکان‌پذیر نیست.
 - ۱۲- خاطر نشان می‌شود، پرداخت هرگونه حق‌التدریس، از جمله صدور ابلاغ غیرموظف برای آموزگاران دوره ابتدایی که از تقلیل ساعت استفاده می‌کنند، فقط در صورتی امکان‌پذیر است که نیروی دارای کسری ساعت موظف در گروه/جنس مربوط (در دوره

ابتدایی، جنسیت موضوعیت ندارد)، در سطح منطقه وجود نداشته باشد. به بیان دیگر، تا زمانی که نیروی کسر ساعت موظف در منطقه وجود داشته باشد و از ظرفیت تدریس موظف معاونان، مربیان پرورشی و مشاوران استفاده کافی نشده باشد، امکان تخصیص ساعت غیرموظف وجود ندارد.

تبصره- آموزگاران کلاس‌های چند پایه روستایی، چنانچه از بابت بیست سال خدمت آموزشی، مشمول تقلیل شوند، اختصاص ساعت غیرموظف ناشی از تقلیل، به خود این معلمان بلامانع است.

۱۳- صدور ابلاغ غیرموظف برای آموزگاران دوره ابتدایی (به جز آموزگاران کلاس‌های چند پایه) که از تقلیل ساعت از بابت بیست سال خدمت آموزشی استفاده می‌کنند، در یک منطقه، زمانی مقدور خواهد بود که از ساعات تدریس موظف معاونان مدارس، معلمان تربیت بدنی و نیروهای دارای کسر ساعت موظف منطقه استفاده شده باشد.

۱۴- بهره‌گیری از نیروهای بازنشسته به صورت غیرموظف در سقف مجاز و براساس مصوبه ۹۵/۰۲/۲۰ مجلس شورای اسلامی (قانون ممنوعیت بکارگیری بازنشستگان)، با رعایت ضوابط و مقررات مربوط بلامانع است.

۱۵- سقف ساعت مجاز هفتگی مجموع ساعات غیرموظف فرد بازنشسته حداکثر ۱۴ ساعت در هفته می‌باشد و برای شاغلین در سقف ضوابط اعلام شده دفتر برنامه، بودجه و مدیریت منابع بلامانع است.

۱۶- به منظور کیفیت‌بخشی به مدارس استعداد درخشان اولویت سازماندهی نیروهای منطقه با این مدارس خواهد بود.

۱۷- بکارگیری ساعت موظف نیروهای آموزشی در شهرستان‌ها و مناطق همجوار در صورتی امکان‌پذیر خواهد بود که در همان گروه/جنس، منطقه مبدا مازاد و منطقه مقصد با کمبود نیرو مواجه باشد.

۱۸- تشکیل و استمرار فعالیت مدارس شبانه‌روزی، در نزدیکی یکدیگر و در مجاورت نقاط و مدارسی که از امکانات شبانه‌روزی برخوردارند، مجاز نیست.

۱۹- استمرار مدارس متوسطه با دانش‌آموزان کمتر از حدنصاب دارای فضای فیزیکی مجزا از سایر واحدهای سازمانی، بصورت مستقل و با تخصیص یک نفر معاون دبیر امکان‌پذیر می‌باشد.

۲۰- در صورت نیاز به استفاده از نیروهای تربیت بدنی در سایر حوزه‌ها، با معاونت ذیربط هماهنگی لازم صورت پذیرد.

۲۱- تخصیص درس تربیت بدنی به معاونین مدارس که فاقد رشته تحصیلی مرتبط می‌باشند، ممنوع است (موضوع تدریس موظف ۶ ساعت در هفته معاونین مدارس)

۲۲- تشکیل و استمرار کلاس‌های پیش‌دبستان با توجه به تعداد بالقوه نوآموزان و نیروی انسانی موجود مطابق با بخشنامه شماره ۱۵۸۷۷۴ مورخ ۹۸/۸/۲۹ و تصمیمات شورای آموزش و پرورش استان و مناطق صورت می‌پذیرد.

۲۳- تخصیص نیروی مرتبط به دوره پیش‌دبستانی در مناطق محروم و دوزبانه با استفاده از نیروی رسمی و پیمانی در ساعات غیرموظف یا نیروی دارای کسر ساعت موظف، مطابق بخشنامه شماره ۸۴۲۲۵ مورخ ۹۷/۸/۱۰ با رعایت سایر ضوابط بلامانع است.

۲۴- رعایت دقیق مفاد این شیوه‌نامه، پیش شرط صدور مجوزهای لازم برای به کارگیری نیروی غیرموظف به منظور رفع کمبودهای نیروی انسانی مورد نیاز مناطق خواهد بود و بالطبع برای کمبودهای ناشی از عدم رعایت ضوابط پیش گفته، صدور مجوز نیز موضوعیت نخواهد داشت.